Ч. 27. Чернівцї, пятниця дня 4. (17.) марта 1905 р. Рочник XXI.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що середи, пятницї і недїлї,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.

Редакция, адміністр. і експедиция
при улици Петровича ч. 2.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застережене. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
разом з „Рускою Радою“:
на цїлий рік . . . . . 20 К. — с.
„ пів року . . . . . 10 „ — „
„ чверть року . . . . 5 „ — „
„ місяць . . . . . 1 „ 70 „

Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.

Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

„Руска Каса“.

Загальні збори „Рускої Каси“ відбули ся в недїлю дня 12. марта с. р. о годинї 6 ій пополудни при досить численній участи членів.

Збори отворив голова товариства др. Ст. Смаль-Стоцкий і візвав касиера товариства п. Омеляна Могильницкого до перечитаня протоколу із послїдних загальних зборів, що становило першу точку дневного порядку зборів. По відчитаню і провіреню того протоколу приступлено до другої точки дневного порядку т. е. справозданя касового. З огляду на се, що справоздане не дійшло до рук всїх членів, відчитав др. Ст. Смаль-Стоцкий цїле справоздане, а відтак подав доволї вичерпуючу історию розвитку сеї каси і на основі даних справозданя змалював еї гарний теперішний стан. З кінцем року 1903 мало товариство 451 членів з 808 паями, в роцї 1904 вступило 133 членів з 193 паями а виступило 6 членів з 8 паями так, що з кінцем 1904 року остає ся 578 членів з 993 паями. Так само вкладки щадничі показують значний зріст, бо з кінцем року 1903 було вкладок щадничих 80.065 кор. 81 с., в роцї 1904 вложено 119.647 кор. 68 с., а винято 91.704 кор. 89 с. так, що остає отже з кінцем року 1904 108.008 кор. 60 с. З кінцем року 1903 позістало пожичок 163.712 кор. 74 с., в роцї 1904 дано пожичок 154.437 кор., а звернено 83.818 кор. 93 с. так, що у людий на пожичках з кінцем 1904 року лишає ся 234.330 кор. 81 с. Сї пожички дїлять ся: *а)* на пожички векслеві 143.007 кор. 50 с., *б)* на пожички скриптів 91.323 кор. 31 с. Фонду резервового було з кінцем року 1903 5814 кор. 75 с., в роцї 1904 прибуло 2035 кор. 81 с. так, що з кінцем 1904 року резервовий фонд виносить 7850 корон 56 сотиків. „Руска Каса“ виробила собі своєю розумною господаркою довіре у чужих і своїх грошевих інституциях. О сїм сьвідчить значний кредит, який вона має. І так вижичило товариство з Краєвого Союза кредитового 6000 кор., з товариства взаїмних обезпечень „Днїстер“ 2000 кор., з товариства „Селяньска Каса“ 35.580 кор., з поземельного кредитового заведеня 42.320 кор., разом 85.900 кор. А вжеж найлїпше сьвідчить о гарнім розвою „Рускої Каси“ ся обставина, що за час істнованя товариства каса обернула в себе 1,923.320 кор. 80 сот. Такий був оборот касовий за вісїм років. Коли розважимо, що в самім 1904-ім роцї оборот касовий виносив 930.011 кор. 26 сот., то будемо мати ясний образ розвою товариства. Із сего рахунку именно видно, що в р. 1904-ім оборот був майже такий за великий, як за 7 попередних років разом.

Чистий зиск товариства за рік 1904. виносить 4.293 кор. 41 сот.

Рада надзорча і відпоручник поземельного заведеня п. Фаерштайн, так само союзний ревізор др. Лев Когут провірили білянс, найшли все в найбільшім порядку і се дає нам запоруку, що каса розвиває ся солїдно і веде ся як слїд. Переходячи до роздїлу чистого зиску, завважує, що в нїм фіґурує перший раз удїл на фонд пенсийний а то з тої причини, що старшина на своїм засїданю ухвалила стабілїзувати касиера Ом. Могильницкого а враз із тим і призначила 4 проц. на фонд пенсийний для урядників товариства. — Наша каса при ще більшім грошевім засобі, могла сего року принести нашому селяньству незвичайні користи, бо з одної сторони багато жидівских банків лїквідує ся, через се, що управляли хихву, а до того ще неврожай примушує селяньство шукати дешевого кредиту. Се булоб можливе, якби наша інтелїґенция вже порозуміла раз вагу своєї економічної институциї і вложували свої капітали не по чужих бенках але в нашій касї. Всеж таки можемо мати повну надію, що каса при такім солїднім веденю як досї, та при затягненю більшої суми із краєвого банку (який не в довзї ввійде в житє) сповняти ме свою задачу як найлїпше.

По сїм справозданю розведено незвичайно оживлену дискусию, яку розпочав о. сов. Т. Матейко як голова надзорчої ради. В дискусиї брали удїл ще др. Т. Галїп, надсов. В. Ясеницкий і др. Ст. Смаль-Стоцкий, удїлюючи потрібних вияснень. Дискусию закінчено, ухвалюючи внесене п. надсов. В. Ясеницкого, силою якого удїлено старшинї абсолюториї за минулий рік адмінїстрацийний.

При сїй точцї забрав слово і п. Ґрищук і сконстатував факт, що число інтелїґенциї вже значно зросло, а враз із тим мусить іти і наше дїло швидше вперед, лиш треба, щоб вся інтелїґенция брала ся швидко до дїла. Сего бажалоб ся і в „Рускій Касї“, бо доси паї мужицкі перемагають число паїв вложених інтелїґенциєю, хоч у неї є засобів грошевих хиба більше як у мужиків.

Вкінци приступили збори до роздїлу чистого зиску т. е. 4.293·41 кор. і ухвалили дати 5% на добродїйні цїли, з того 50 кор. на „Шкільну Поміч“ а решту т. е. 164 кор. 65 с. на будову бурси „Народного Дому“; 30% т. е. 1288·20 кор. на дивіденду, 20% т. е. 858·70 кор. на адмінїстрацию, із чого потручено по мисли § 17. статута 527·40 кор. на доповненя 6-процентової дивіденди, 25% т. е. 1073·35 кор., 15% т. е. 643·82 кор. на тантиеми й нагороди для урядників, 4% т. е. 171·74 кор. на новозаснований фонд пенсийний функціонарів товариства а 1% т. е. 42·95 кор. на „Народний Дім“ в Чернівцях. Після полагодженя сеї точки дневного порядку, замкнув голова товариства збори, висловлюючи надію, що руска публика стане обильнїйше складати свої ощадности у „Рускій Касї“ як до тепер.

Полїтичний перегляд.

Австрия. На послїднім засїданю парляменту ведено дискусию над згадуваним вже нами внесенем пос. Дершати, при чім пос. Дершата, Лехер, Шенерер, Феррі, Шайхер і Барайтер висловлювали свої погляди на ролю, яку повинна тепер відограти Австрия після звісних подій на Угорщинї. — В комісиї буджетовій при титулї „Видатки на цїли штуки і археольодії“ домагав ся посол Барвіньский належного запомаганя руских малярів, що виставили собі переконуюче сьвідоцтво послїдною виставою штуки. Оттому домагає ся, щоб їх узгляднювано при надаваню запомог і субвенций. З окрема домагає ся обильнїйшого запомаганя наук. товариства ім. Шевченка, що має між своїми задачами також заложене національної ґалериї малярскої. В кінци домагав ся більшої печаливости при консервованю руских археольоґічних памяток. Посол Лупул домагав ся підвисшеня субвенций музичним товариствам в Чернівцях і Сучаві та дбайливости о удержане княжого замку в Сучаві.

Росия. Цар именував начальником Кавказу бр. Воронцова-Дашкова. — Комітет мінїстрів покінчив наради над справою толеранциї супроти нехристияньских віроісповідань.

Франция. Провідники орлеанїстичної партиї утворили лїґу, у якій згуртують ся всї прихильники конкордату до борби з законом про роздїл держави від церкви.

Італїя. Італїйский мінїстер війни мав після берл. „Local-Anzeiger-а“ зажадати 200 міл. додаткових кредитів на укріплене альпейскої границї проти Австриї.

Розрухи в Росиї.

Перед вбійством Плевого лучила ся саме така пригода як тепер

Грицько Коваленко Колом.

Настя.

(Після Альфреда Тенїсона).

Богатий дїд Охрім мав гарний хутїр.
Жили там з дїдом Настя і Максим.
Максим був син-одинець у Охріма,
а Настю-сироту малою взяв
до себе дїд, і виросла у його.
Дививсь на їх Охрім і часто думав:
„Добро було-б, коли-б їх спарувать!“
Бажаня дїда Настя відгадала:
вона любила парубка, а він
про неї не гадав зовсїм, хоч в купі
під одїею стріхою зросли.

Аж ось Охрім, покликавши Максима,
сказав йому: „Я пізно одруживсь,
але я ще бажаю перед смертю
свого онука пестить, сину мій.
Бажаю я, щоб ти вже одруживсь.
Поглянь на Настю: Хоч ще й молода,
а вже хозяйка добра. І вродлива...
Її отець-небіщик, як пішов
від нас десь на чужину тай загинув.
Він приятель мій був, і я для того
його дочку на виховане взяв,
і виросла вона на моїх очах.
Ти з нею одружись, сину мій,
і тим задовольниш моє бажане,
котре від давна в серцї я ношу.“

Але Максим відмовив прикро батьку:
„Не хочу я, бо Настї не люблю...“
У батька очи гнївом заблищали.
„Не хочеш ти? — Максима він спитав
і стиснув кулаки. — „Се ти насьмілившись
на перекір менї піти? Як ми
були колись молодші, — кожне слово
своїх батьків вважали за закон.
Ось слухай, що скажу, мій сину любий:
Роздуматись тобі я місяць дам;
і коли знов менї не покориш ся
і відповідь таку ти знов даш,
то я божусь Творцем, що ти нїколи
не ступиш на поріг мій, доки я
на сьвітї жити буду!...“

Одвернувсь
Максим і мовчки з хати почвалав,
сердито грюкнувши дверима за собою.
Стурбований, він сам не памятав
себе, і до крови кусав він губи.
Чим більше він до Настї придивлявсь,
тим більше бачив, що любить її
не зможе; і почав сердито з нею
поводитись. Але вона була
як перед тим — покірна і ласкава.
І лихо те, що глибоко в души
вона носила, — в поглядї спокійнім
не відбивало ся.

Ще не минув
і час, призначений Максиму батьком,
як з рідної оселї він пішов.
Найнявсь в роботу на сусїднім полї,
а потім одруживсь. (Чи була
любов там, чи досада — Біг те знає!)
Подругою він взяв одну селянку,
дївча убоге, Катрю-сироту.

Почувши дзвін церковний, як звіщав він
про його сина шлюб, — старий Охрім
покликав Настю і сказав їй так:
„Ти менї мила, дочко; та коли-б ти
промовила хоч слово до того,
хто звав ся моїм сином, і тієї,
котру він взяв за жінку, то в туж мить
ми зараз-же розлучимось на віки.
Що я сказав — те міцне, — не забудь!“
Вволити волю дїда обіцяла
без суперечки Настя; а сама
подумала: потухне трохи — згодом
старого гнїв, і сина простить він.

За днями днї летїли. У Максима
родив ся син. Але сумне було
його житє. І часто він проходив
побіля хати батька, — все смутний,
худий, похмурий. Та старий не мякшав,
не хтїв йому у нуждї поміч дать.
І тілько нишком Настя посилала
до його жінки все, що приховать
могла зі своїх крихт. Не знала Катря
анї Максим — хто їх таємний друг,
поки Максим не занедужав тяжко
і в осени в могилу не пішов..

Тодї до Катрі Настя завитала.
Вдова дитя держала на руках,
і із очей її лили ся сльози.
Гадаючи, що Настя ворог їй,
хотїла стрінути її суворо.
Але, ввійшовши, мовила ласкаво
до неї Настя:

„Доста я була
покірна волї дїда, та тепер
в тім гірко каюсь: через мене всї
нещастя склались на Максима...
Тепер, для тїни дорогої нам
того, що узяла могила рання;
для тебе, що подругою він мав
своєю; для сирітки — його сина
сюда прийшла я... Бачиш, що Господь
великий урожай нам посилає,
якого вже від давна не було.
Віддай менї своє дитя, — на полї
між квітками та житом посаджу
його, — най дїд побачить. Може нинї,
великому врожаю радий, він
помякшає і, давний гнїв забувши,
невинне дитя благословить.“

Взяла дитину Настя і пішла
по полю. На квітчастому шпилечку
вона присїла. По близу пройшов
старий Охрім, та її не зобачив.
Із слуг йому нїхто сказать не сьмів,
що з внуком його Настя дожидала.
Уже вона хотїла встать, іти
йому на зустріч, та в ту мить відвага
її покинула... Вже погасав
останнїй промінь сонця. Вже кінчали
женцї свою денную працю. Ніч
темрявою поля — лани вкривала...

А рано знов, з дитиною в руках
над стежкою сидїла в полї Настя.
Нарвавши квіточок, сплела вінок
і ним закрасила дитинячу голівку,
щоб дїда очі вабила вона.
Прийшов Охрім поглянути на ниву
і Настю вгледївши, до неї повернув.
„Де вчора ти була?“ — її спитав він.
„Чого ти тут? Чи дитя держиш?“
— Се — твій онук, а син твого Максима,
небіщика, — промовила вона,
похнюпившись. — „А тиж хиба забула, —
сказав Охрім, — „забула мій приказ?
Та я-ж заборонив!...“ Вона сказала:

в петербурскім готелю Брістоль, де мабуть в наслідок необережности слідував передчасний вибух бомби, яка була призначена для когось зовсім иньшого. Про вибух бомби в готелю Брістоль в Петербурзї доносять тепер, що стало ся то в комнатї, де від якогось часу мешкав мужчина, літ около 35, котрий мав анґлїйский паспорт, виставлений на імя якогось Генрі Кульона. Він мешкав сам один, вертав вчасно вечером домів і нїхто до него не заходив, аж тої ночи, коли настав вибух, було у него кількох мужчин, котрі вийшли аж коло 4 год. над раном. Вибух був так страшний, що того чоловіка розірвало на дрібні куснї і лиш одна голова з него лишила ся. Із слїдів вибуху можна здогадувати ся, що Кульон був вже розібраний і мабуть мав лягати спати і хотїв бомбу вложити до комоди, а тодї она вибухла. В комнатї порозривало всї предмети на куснї і вирвало одну стїну та покалїчило тяжко дві женщинн, що спали в сусїднїй комнатї. Кульон приїхав із Риґи ще 25. сїчня і робив в готелю свою „підземну роботу". Слїдство, яке веде ся в сїй справі дуже енерґічно, мало виказати, що то приготовлювано атентат на когось із царскої родини. Вікна Кульонової кімнати виходять на ул. Морску, яку треба конче пробути, їдучи так на дворець варшавский як і на балтийский, або вертаючи із двірця в місто. По вибуху поробили власти численні арештованя, але рівночасно появили ся в містї у великій скількости проклямациї, що заповідають нові терористичні вчинки боєвої орґанїзациї революціонерів.

Мужицкі розрухи розширюють ся в грізний спосіб, дарма що росийский урядовий комунїкат заповідав уже супокій. В ґубернії орловскій і курскій та в повітах димітриєвскім і сївским заточує мужицкий бунт що раз ширші круги. Починаючи від 8. марта збирають ся мужики що днини на якесь умовлене місце і около півночи нападають на двори і фільварки. Шпіхлері рабують до тла, двори руйнують, а лїси вирубують. Досї зрабовано двори в Хомутівцї, Прилипах, Дубівцях, Сальнім, Погребах, Позднишевскій, Добрім Поли, Ґламаздінї, Романові, Хотуши і и. У місточку Прилипах в ґуб. Курскій зрабували мужики шпіхлері, що належали до бар. Маєндорфа, забираючи з собою около 10 тисяч пудів збіжа. — Після зрабованя хутора Михайловского і спаленя цукроварнї Тетерещенків (в ґуб. чернигівскій) потягли селяни на маєток Неплюєва Свесу, де находить ся цукроварня і фабрика машин. — Майно неб. вел. кн. Серґія, що находило ся біля Дмитровска (ґуб. орловска), селяни ограбили а промислові заводи спалили. В курскій ґубернії сплюндрували мужики королївщину вел. кн. Михайла Александровича. В ґубернії вітебскій заворушили ся селяни також; рабують двори а відтак пускають їх з димом. Мужицкі розрухи можна добачити ще й в провінциах надбалтийских. Як доносять із Риґи, то недалечко від неї прийшло до забурень в маєтку Кокенгавзен, що належить до бар. Левенштерна. Як адмінїстрация хотїла мужиків привести до спокою, то селяни побили двірску службу. У дворі повибивано шиби і знївечено обстанову. Управа маєтку завізвала була вже й війско, одначе до єго висилки не прийшло, бо конфлїкт полагоджено мирово.

Загалом видно, що аґрарно-революцийний рух у Росиї росте. Мужики йдуть від двора до двора, пакують дїдичів на вози і відсилають їх до недалечких міст, а двори плюндрують. Французкий орґан соц. рев. „Tribune russe" оголошує ухвали „Спілки мужицкої партиї" социялїстично - революцийної, в якій мужики зазначують велику нужду, що панує між ними і заявляють ся проти війни, що забрала вже досї 150 тисяч жертв. Можна припускати, що сей рух між мужицтвом стоїть в звязи із дїяльностию сеї партиї. В ґуб. сїдлецкій і люблиньскій, де мешкає богато населеня українського, ширить ся знова рух страйковий, при чім не буває нїяких насиль. Берлїньский L. Anzeig. доносить, що страйк в ґуб. люблиньскій прибирає що-раз острійший характер.

Росия й Японія.

Нові вісти лише малюють в що раз страшнїйших красках мукденьску траґедию. Вже не улягає сумнївови, що одна третина росийскої армії знищена до тла. На 350 тисяч 156 тисяч погибло, потерпіло рани або попало в полон. Одна частина рос. армії, якою проводив ґен. Леневич находить ся вже в Телїнї. Вона находила ся на лївім крилї і потерпіла найменьші страти бо лише (!) 20 тисяч вбитих, не числячи полонених. Доля прочих частин армії ще не відома. Ґен. Більдерлїнґ мабуть погиб. Дня 12. спав з коня ґен. бар. Меєндорф і зломив собі обойчик... Японцї добили ся вже на віддаль 40 клм. на північ від Мукдену і марш. Ояма вже незабаром кине всї свої сили на неукріплений Телїн, щоб знова розбити Росиян. Для них одиноким захистом може стати лише Харбін, та питане, кілько росийского війска до него дібє ся! До Daily Telegr. доносять з Токіо під датою 13. с. м.: Межи войсками росийскими, котрі піддали ся на захід від Мукдена, знаходять ся також войска 16 го корпуса. Віддїли, котрі ійшли із сторін Мукдена утворили велику колюмну, котра однак заатакована через Оку вивісила білу хоругов. Богато Росиян укриває ся ще в хіньских домах. — Росийский відворот відбував ся серед нечуваних обставин. Під страшним огнем японьских армат гинули росийскі салдати тисячами, або здавали ся в полон. Під Сантайце прим. налетїла несподївано на уступаючих Росиян японьска кінниця й стала їх засипати ґранатами, з яких кождий, вибухаючи, рвав на дрібні куснї по 20 люда!

Що знаємо про туберкульозу?*)

...Туберкульоза є заразливою хоробою, викликаною бацильом туберкульози Коха. Але сам бациль ледви може викликати слабість, дотична особа мусить бути ще податна. Податність може бути вроджена (через туберкульозу або иньші тяжкі слабости, через ослаблене родичів і т. п.). Дуже рідко дїдичить дитина слабість просто від матери (нїколи від батька). Часто податність набуває ся аж у пізнїйшім житю. Вона може повстати через слабости (кір, коклюш, тиф, інфлюенца, цукрова хороба), через занятє (вдихуванє пилу, великі ріжницї температури, праця з зігненим тїлом), через злі мешканя (вогкі, темні), недостаточну і невідповідну поживу (особливо в дитячім віцї та в часї розвою), через пяньство, через нездоровий, розпусний спосіб житя, великі напруженя, клопоти і гризоти і т. и.

Бацилї туб. походять усе з хорого тїла, поза живим орґанїзмом не розмножують ся, але швидко гинуть. Одиноким жерелом зараженя є отже сухітник. Бацилї опускають по найбільшій части тїло зі спльовинами, дістають ся на землю або до хустинки, а коли спльовини висхнуть, підносять ся з порохом у воздух, а звідси може їх вдихувати здоровий чоловік. При дуже близьких зіткненях із хорим так, що слина з його уст може дістати ся до уст здорового чоловіка, можуть бути разом із нею і бацилї перенесені і так само і тодї, коли хорий кашляє просто на когось. Та коли хорий зі спльовинами осторожний (уживає спльовницї) та уникає близьких зіткнень, коли при кашляню закриває уста, то сухітник цїлковито вільний від небезпеки заразити кого і його не належить уникати.

Частим жерелом зараженя є й молоко з бацилями туб. туберкулїчних зьвірят. Молоко їх може містити в собі живі бацилї туб., а коли його пють не переваривши, то воно може заразити чоловіка з покармового каналу та викликати туберкульозу кишок. Мясо хорих зьвірят не є так небезпечне, бо лише орґани виключені від ужитку мають у собі бацилї, але й вони гинуть наслїдком вареня.

Рідким є вхід бацилїв туб. до ран на шкірі.

Туберкульоза може виступати у всїх орґанах тїла. Найчастїйше хорують легкі потім кишки, желези (скрофульоза) і т. д. Нїяка иньша слабість не робить навіть у приближеню стілько нещастя і спустошень серед людий особливо в бідних клясах, як туберкульоза, так що вона являєть ся нам як найстрашнїйша хороба народу. В ріжних клясах званя виступає вона ріжно часто. Найбільше терплять робітники, що працюють богато серед пилу.

Туберкульоза не лише вилїчима, але й можна устерегти ся перед нею. Охорона перед зараженем вимагає, щоби спльовини хорих на груди збирати в начинях, тримати в вогкім станї, а в кінци нищити; поза тим належить здержувати творенє пилу через вогке чищенє мешкань та вулиць. Туберкульозу рогатої худоби належить знищити; аж до того часу мусимо споживати молоко лише варене (або квасне), а мясо нїколи сире. Понадто конечний острий нагляд над молочними господарствами та різницями.

Для охорони перед входом бацилїв до ран треба заховувати як найбільшу чистість, а кожду навіть найменьшу ранку належить антісептично перевязати; не меньше дезінфекция біля уживаного хорим при помочи вареня або відраженя в специяльних апаратах, хоронить прачку, що має прати се білє.

Пересадний страх перед бацилями, що нинї звертає ся проти кождого хорого на груди, зовсїм безпотрібний, не оправданий.

Охорону перед податністю осягає ся через гіґієнїчне житє, гар-

*) Се, що тут подаємо, є закінченем обговорювано вже нами в 25 ч. розвідки д-ра Олександра Вайсмаєра „Про туберкульозу, охорону перед нею і її лїченє". (*Ред.*)

— Зо мною ти, що — хочеш, то й роби,
але прийми дитину, і Максима
прости хоч після смерти. —

Та Охрім
відмовив: „Я вже бачу, що з тією
умовившись, ти думаєш мене
учити обовязків, — я вже бачу!
але гаразд: дитину я беру;
тебе ж від нинї я щоб і не бачив!"

І, мовчки взявши на руки дитя,
котре пручалось, плакало й кричало,
пішов з ним. З голови його вінок
упав до ніг засмученої Настї.
І довго ще заплакана сидїла
вона, руками очи затуливши.

Надходив вечір. Скінчили женцї
свою роботу. Почало темнїти.
Пішла до Катриної хати Настя,
та на порозї стала... Катря у вікно
побачила, що Настя — без дитини,
і, рада, дякувати Бога стала,
що на сирітську долю зглянувсь він.

„Старий узяв твою дитину, Катре,
але менї у тебе жить дозволь," —
сказала Настя, увійшовши в хату, —
„бо вже він мене й бачити не хоче..."
Та Катря мовила: „Не попущу,
щоби терпіла лихо ти за мене.
У дїда я дитини не лишу:
Він може дїтське серце заморозить,
научить рідну матїр зневажать.
Ходїм, ходїм до його швидче, Насте,
нехай тебе він прийме жити знов,
а я візьму назад свою дитину.
А коли знов тебе не прийме він,
тодї у мене вкупі жити станеш,
пестити меш хлопя, поки воно
само не виросте і нам в пригодї
і в помочи на старість нашу буде."

Поцїлували ся вони й пішли,
і в хутір прибули за пів години.
В кімнатї, де в той час сидїв Охрім,
були відчинені на — половину двері.
і ось-що нишком вгледїли вони:
старий держав дитину на колїнах
і гратись дав йому годинник свій;
ба навіть сам його старий ласкає,
лоскоче шийку, по головцї гладить,
або поплеще тихо по щоцї...
І нїби-то любов сьвітилась в очах
старого... Як вони туди ввійшли,
хлопя до матери своєї ручицї
простягло, плачучи... Охрім зсадив
його до долу. І сказала Катря:

Нїчого в вас я не просила, тату,
(простїть, що так насьмілилась вас звать!)
нї задля себе, а нї для Максима,
нї для свого хлопяти. Та тепер
прийшла просити вас за Настю, котра
вас любить щиро... Їй дозвольте знов
до вас вернутись жить... Максим — небі-
[щик,
йдучи на той сьвіт, злом не споминав
нїкого, всїм простив він перед смертю.
Питала я, чи не жалкує він,
що взяв мене подругою своєю?
Максим сказав, що він щасливий був
зі мною, що його не засмутила
нїчим я, та журив ся дуже він,
що в сварцї з батком був, і виноватив
не мало в тому і себе. Останні
слова Максимові були: „Най батько
не знатиме нїколи, як менї
вмирати тяжко-важко в сварцї з ним..."
Тепер просю: вернїть менї дитину, —
від вас у неї серце зачерствіє,
і спомин батька буде зневажать.
І знов прийміть до себе Настю, —
нехай усе по — старому іде".

Так промовляла Катря; і схилилась
до неї Настя. Всї замовкли, — тихо
у хатї стало... Дїд Охрім озвавсь:

„О, лишенько менї! Моя вина се...
бо через мене смерть знайшов мій син,
Максим мій дорогий... Мій сину милий!
Та я-ж тебе любив!... Тяжка вина
моя... Простїть менї, о, дїти!
Благаю вас, простїть за муки всї...
що ви терпіли, бідні, через мене..."

Простили й обняли його вони
і каяттє й любов проснулись в серцї
старого дїда. Довго плакав він,
і сльози лив над сиротою — хлопцем,
небіщика Максима споминав...

І з того часу почали всї жити
на хуторі.

Минуло кілько років, —
і Катря вдруге заміж ще пішла.
Та нї за кого Настя йти не захотїла
і незамужньою жила ввесь вік...

1895 р. С. Лопухівка, Саратськ. ґуб.

товане і чистість, через особливу осторожність при згаданих слабостях, зміцнюючу поживу, добрі мешканя (робітничі доми), через відповідний вибір званя, уникане усяких ексцесів, особливо в питю і т. и. Конечним є поучене широкого загалу, особливо учителїв та директорів фабрик за помочию відчитів, книжок, плякатів і безнастанних вказівок зі сторони домашнього лїкаря.

Лїчити туберкульозу можна з найбільшим виглядом на успіх у специяльних лїчничих закладах, при чім кождий хорий на груди повинен лїчити ся в сїм підсоню, в якім має пізнїйше жити.

Лїчене в тих закладах основане на як найбільшім уживаню сьвіжого воздуха, добрім відживлюваню, старанній чистости шкіри і на подаваню лїків проти поодиноких обявів слабости. Поза тим цїлий спосіб житя хорого є так управильнений, що він має в повні вигляди виздоровіти, коли присвоїть собі те, чого научив ся в закладї. Вислїди лїченя в закладах уже нинї надсподївано добрі, але ще поліпшать ся через красший вибір хорих і продовженя часу лїченя. В інтересї хорих на груди є як найшвидше шукати лїченя в закладї.

Корисний вплив таких закладів зазначує ся ще в тім, що через принятє хорих усуває ся небезпечність зараженя для їх окруженя дома, а при тім лїчничий заклад зовсїм нешкідливий околици. Також і виховане хорого та вивчене його провадити гігієнїчний спосіб житя принесе користь по його випущеню не лише йому, але й його окруженю, бо й воно піде за його прикладом.

Вже нинї смертність від туберкульози в Нїмеччинї трохи зменьшила ся. А що рух за будовою таких закладів для бідних розширює ся по цїлім сьвітї, можемо мати найкрасші надії на будучність. Загальний удїл всїх верств народу в сїй боротьбі доведе до побіди, до вигубленя сеї найстрашнїйшої зарази.

НОВИНКИ.

Чернівцї, 16. марта 1905.

Справа краєвого банку. Краєва президия подала до відомости краєвого видїлу замітки мінїстерства внутрішних справ що до статутів краєвого банку порішених послїдною сесиєю буковиньского сойму а переданих для предложеня цїсарскій санкциї. Над сими замітками вів краєвий видїл вичерпуючі обради на своїм засїданю із дня 11. с. м. і прийшов до конклюзиї, що змін запроектованих мінїстерством не може перевести краєвий видїл на основі даного єму повномочия краєвого сойму, бо вони сягають поза єго межі. Оттимто й постановлено, переробити статут краєвого банку після заміток пороблених мінїстерством і предложити єго ще раз соймови під обради і до ухваленя. Рівночасно постановлено звернути ся до правительства з просьбою, щоб оно — як се ми вже давно заповідали — скликало коротеньку соймову нараду коло Великодня, аби полагодити на нїй справу банку. Через се заснованє краєвого банку, яке є горячим бажанем цїлого краю, а передовсїм селяньских верств, значної проволоки хиба не потерпить. Домагані мінїстерством зміни є того рода, що директор краєвого банку др. М. Пашкіс вже зумів зладити після них новий статут, так що по єго рішеню на засїданю краєвого видїлу зможе він увійти вже як предложене під соймові обради.

Із минувшини м. Чернівцїв. Вперве зустрічаємо ся із назвою сею і оселею Чернівцї в грамотї молдавского господаря Александра Доброго, силою якої заключено торговельний договор між Польщею а Молдавією. На сїм граничнім місци переїздили купцї Прут і Чернівцї були митовим місцем, де вони мали складати ріжні митові оплати. Розуміє ся, що тодї Чернівцї мусїли бути дуже невеличкою оселею, яка одначе досить гарно розвивала ся задля свого корисного торговельного положеня. Ось в грамотах із 1490 р., коли Чернівцї перейшли під власть радовецкої епископії читаємо, що там було аж двох сьвящеників, а се сьвідчить уже про зріст населеня. Придорожне положенє Чернівцїв мало й свої погані наслїдки. Часті війни наводили на них не одно лихо і значно спинювали розвиток сеї оселї. Ось 1774. р. підчас австрийскої окупациї Буковини складала ся нинїшна столиця Буковини із одної деревяної церкви і невеличкого числа деревяних хат або й лїпянок. Жило тут всего на всего 278 родин або 1390 душ, що в своїх мешканях обходили ся без печий і без шиб у вікнах. Одним словом Чернівцї були тодї селом. На тих місцях, де нинї красують ся монументальні будівлї були лїса і багна. Ще кільканайцять лїт після 1774 р., мож було уряджувати серед Чернівцїв польованя на дикі качки, а мож було почути й голос вовка сїроманця. Аж під австрийским правлїнем перемінили ся вони в нинїшне велике й гарне місто. Не завадить згадати, що в часї прилученя Буковини до Австриї було в нїй 240 осель із 100 тисячами душ із чого 21 тисяч родин припадало на самих мужиків.

Антикерберівска демонстрация перед судом. Д. 14. і 15. у Львові ставали перед карним трибуналом, яким проводив радник Промільский обжалувані ц. к. державною прокураториєю: 1) Мстислав Січиньский, студ. прав, обжалований о злочин публ. насиля з § 81 к. з., провину в § 312 к. з. (обиди урядової особи) і з § 283 к. з. (о збіговище), — 2) Олена з Січиньских Левицка, обжалована о злочин з § 283 к. з., — 3) др. Володимир Загайкевич, канд. адв., обжалований о провину з § 283, 284 к. з. і переступ з § 3. і 19 зак. о зборах і товариствах. — 4) Михайло Петрицкий, ред. Гайдамаків, обжалований о провину з § 283 к. з. — 5) о. Лев Сїлиньский, з Рожнова, обжалований о провину з 283 к. з. і 6) о. Олекса Пристай, з Журова, обжалований, о провину з § 283 к. з. Прокуратория обжаловала їх за те, що беручи удїл в демонстрациї проти б. президента мінїстрів, який був тодї у Львові допустили ся злочину публичного насиля, чинної і словної обиди полїцийних орґанів і уладженя зглядно браня удїлу в недозволенім походї, який як звісно — виконано по великім рускім вічу що відбуло ся під той час в сали Фільгармонії. Похід полїция спинила звісними насильними способами, рубаючи й бючи демонстрантів. Розправа покінчила ся аж вчера рано. По переслуханю обжалованих, які до вини не признавали ся і зізнанях сьвідків доводових із поміж орґанів полїцийних і численних сьвідків відводових та по промові прокуратора Невядомского і оборонї обж. д-ра Загайкевича і адв. д-ра К. Левицкого оголосив предсїдатель трибуналу по півгодинній нарадї отсей присуд: Мстисл. Січиньского за словну зневагу полїцийнта засуджує ся на 10 днїв арешту з обміною на 50 кор. гривни; Олену з Січиньских Левицку за непослух і вмішуванє ся в урядову чинність на 6 днїв арешту з обміною на 30 кор. гривни; д-ра Волод. Загайкевича за непослух візваню на 10 днїв арешту з обміною на 100 кор., а о. Олекс. Пристая за то саме переступство на 5 днїв арешту з обміною на 30 кор. гривни. Обжалованих о. Льва Сїлиньского і редактора Михайла Петрицкого увільнено від вини і кари.

„Неохота до військової служби“... Вчера покінчив самоубійчою смертию в жучскій касарни кавалериї гузар Стефан Маркус, родом із Азолїнза в Угорщинї. Маркус, що був у сїй касарни стаціонований від 15. жовтня, виконав самоубійство вистрілом із карабіну справленим у правий висок. Мотивом самоубійства мала бути після поданя приложених властий „неохота до військової служби“. Частенькі військові дебати в парляментї вже надто докладно прояснили, відки та неохота родить ся, тож і сей сумний случай хиба не потребує окремих коментарів.

Муриньского населеня є в Сполучених Державах 9,204.631 осіб. Із того 77% займає ся управою рілї, 21.000 теслярскою, 20.000 голярством, 20.000 лїкарюванєм, 16.000 проповідництвом; 10 тисячів є машинїстами й палячами, 5000 шевцями, 4000 музиками, 3000 акторами а 1000 правниками.

На будову руского народного театру у Львові зложено в місяци лютім після справозданя оголошеного комітетом 3.910 кор. 80 сот. Загальна сума складок на сю цїль виносить досї 135.231 кор. 09 сот.

Оповістки і іменованя:

Личні вісти. Посол Николай Василько приїхав на короткий побут до Чернівцїв.

Із „Бук. Бояна“. Подаємо до відомости членів, що концерт Шевченківский, до якого тепер лагодимо ся, відбуде ся при кінци сего місяця або в перших днях цьвітня. Між иньшим будуть виведені два твори в супроводї повної орхестри. Тому треба, щоби всї члени точно являли ся на проби, котрі відбувають ся, як звичайно, що понедїлка і пятницї від год. 7—8 вечером. З окрема апелюємо до пп. альтисток, щоб вони, коли вже не з патріотизму то бодай з почутя обовязку супроти свого товариства, зволили приходити на проби „Бук. Бояна“. Дивно се виглядає, що коли прочі голоси звичайно обсаджені комплетно, то в альтї місто всїх 12 сьпівачок являє ся правильно 2 або 3, а решта місто до „Бук. Бояна“ іде звичайно вислугувати ся чужим! Не хочемо шукати слів на здефінїйованє такого поведеня, тим більше, що проби наші із чужими зовсїм не колїдують, так що і другі члени „Бук. Бояна“ беруть участь в чужих пробах, але передовсїм учащають правильно на свої. Маємо повну надію, що справа ся піде вже лїпшим шляхом! — За видїл: *Модест Левицький*, голова. *Василь Сїмович*, писар.

Із краєвого правительства. Краєвий президент іменував укінченого правника Нумітора Литвинюка концептовим практикантом в статусї полїтичних урядників Буковини.

Із зелїзниць державних. Волюнтерів управи желїзничої в Чернівцях Хаіма Арона і Теофіля Брагу іменовано желїзничими аспірантами.

Жертви на вбогу молодїж кіцманьскої ґімназиї зложили в другім курсї: Вп. панна Наталя Окуневска 5 корон; панї аптикарева Окуневска 2 кор. а до того в натуралїях (бараболї й омаста) для одного бідного ученика, як також пару штук убраня. Щира подяка обом паням! Кіцмань, в марті 1905. — *Сильв. Яричевский.*

Послїдні вісти:

Токіо, 16. марта. (Урядово). Ояма доносить, що японьска аванґарда гонить завзято за неприятелем на всїх точках, а в ночи на 16./III. заняли Телїн.

НАУКА, ШТУКА І ЛІТЕРАТУРА.

Театральні вечері. Чернов. муж. тов. сьпівацке виставляє в четвер триактову оперету Ів. Штравса „Лилик“ (лїбрето Ю. Гоппа), в суботу (18). 1) „В цивільному“, 1. акт. жарт Ґ. Кадельбурґа 2) „Замкові руїни“, 1 актова ком. К. Каро. 3) „Заручини при сьвітлї лїхтарень“, оперета в 1 акті Офенбаха.

Малий фейлетон.

Осип Василевич.

В незнані простори.

Хора зболїла душа моя.

Появи моїх мрій сповиті, мов у снї серпанком душної імли — звуки, що бренять у моїй души — якісь далекі, мов гомін незнаної піснї...

І звуки ті так мене морочать так розривають груди...

Се туга моя — бажаня без цїли!

Се блуд души моєї...

Самітний стою я, полишений, одинокий у нїмій великій пустини. Гляджу у небо глубоке, безмежне, гляджу на хмари, що їх люта хуртовина на розпутях блакиту гонить — без впину...

Я їх люблю, бо вони без цїли, як душа моя — як мої бажаня, — як туга моя...

Міняють ся, переливають свої форми з одної в другу озарені кервавим промінем горіючого сонця. Злїтають високо, та знова знижують ся — бо мусять упасти на землю.

Довкола житя повне цвитуче метушить ся у всїх сотворінях — повне сили. Що раз доходить до моїх уший заникаючий звук веселого негамованого сьміху. Хтось з легка погладив нїжним оксамітним дотиком мою руку — горячий, мов жар палкий, пожадливий погляд — спечені із спраги уста — блискуче кучеряве волося, — вбраня, що лагідно шелестить від нїжних рухів тїла... І все те никне, перелїтає, наче неуловима тїнь. Хвиля супокою, забутя, і я знова — самітний полишений одинокий...

Душе моя бездомная — чого глядиш в хмари, блукаєш без мети хора зболїла душе моя.

Не має любови для мене.

А тому житя повний цьвіт чужим здаєть ся для мене — тому остовпілий гляджу і у хмари вдивляюсь, тому крізь мраку нїчого не бачу.

Гляджу у хмари — може з них упаде колись на моє горяче серце цвитучий пил любови — може упаде той горіючий цьвіт — і воскресить менї душу і людським голосом, мов дзвін ударить і скаже слово: „Встань“.

Відень, 1. XI. 1902.

Надіслане.

Читайте!

Важне для руских еміґрантів!

Як статистика виказує, десятки тисячів Русинів з Галичини, Буковини і Угорщини, виходять рік річно із рідного краю за море, до свобідної, великої і богатої Америки, глядїти там хлїба і кращої долї для себе і своїх родин.

Дуже велика часть переселенцїв Русинів їде звичайно на Брему (Bremen), портове місто в Нїмеччинї.

Щоби проте там межи Нїмцями станути нашим безрадним людям в пригодї, подати їм так поміч духовну, як і добру раду ві всякій потребі, основано в Бремі руске душпастирство.

Руский сьвященик висланий до Bremen, есть вже там на місци, а його адрес такий:

D. Dobrotwor
Ruthen. Pastor in Bremen
Bornstr: 3—4.

Найжеж всї Русини еміґранти, прибуваючі до Bremen, зголошують ся до свого руского Духовника, а він кождого охотно вислухає і в чім треба порадить.

Рускі богослуженя в Бремі відправляють ся кождого дня о 8-ій год. рано, а в недїлї о 10. г. рано в каплицї при Falkenssr. 47. недалеко желїзн. двірця (бангофу), друга поперечна вулиця на право. На приміщенє в Бремі знайде ся і готель з рускою обслугою для тих Русинів, що замовлять свої корабельні білети (шифкарту) в товаристі „Nord-deutscher Lloyd“.

О приїздї до Бреми най кождий наперед завчасу напише. — На лист наліплювати марку почтову тілько за 10 сот. Неоплачених письм не приймає ся.

Упрашаю всїх Вп. Панів, що побрали Календарі тов. „Рускої Весїди“ на рік 1905 в розпродаж, аби зволили ласкаво в можливо найкоротшім часї звернути за них гроші як і не розпродані примірники, бо наближує ся речинець вирівнаня коштів видавництва. З глуб. поважанем *Ів. Захарко.*

РАХУНОК

Товариства вз. кредиту „Днїстер“ у Львові.

За сїчень і лютий 1905 (сотики пропущено.)

I. Вкладки щадничі:		
вложено	Кор.	142.590·—
винято	„	63.056·—
стан з кінцем лютого на 1862 книж.	„	1·863.207·—
II. Позички на скрипта і векслї:		
удїлено 170 нових позичок в сумі .	„	183.029·—
сплачено 66 цїлковито і рати . . .	„	77·942·—
стан з кінцем лютого у 3043 довжників	„	1,721.489·—
III. Удїли членьскі вплачені від 3385 членів .	„	134 036·—
IV. Фонд резервовий і фонди на страти . .	„	26.824·—
разом фонд власний	„	160.860.—
V. Цїнні папери і вкладки в других Тов. .	„	293.083·—
VI. Готівка на рах. біжучім і в касї . . .	„	126.971·—

Вкладки принимаємо на 4%; позички удїляємо на 6%. При сплатї на 30 рат піврочних виносить рата амортизацийна 5·18 від 100 кор.

В Товаристві взаємних обезпечень „Днїстер“ видано в місяци сїчни і лютім с. р. 16.900 важних поліс на суму 18.821.607 кор. обезпеченої вартости **з премією 171.272 кор. 19 сот.**; передного року за той сам час було 14.003 важних поліс з премією 138.856 кор. 27 сот., отже **сего року 2897 поліс і 32.415 кор. 92 сот. премій більше.**

Шкід в сїчни і лютім було 148 случаїв з котрих 137 вже виплачено а виплату 11 відшкодовань (в сумі 4.800 кор.) на разї з причин правних вздержано. Сума тих шкід разом з коштами лїквідациї виносить загально **70.830 кор.** з чого по потрученю части реасекурованої лишає ся на власний рахунок 33.504 кор. В порівнаню з роком попередним є сего року шкід **більше о 23.249 кор.**

Фонди товариства виносять 1,199.547 кор.

КАЛЄНДАР „Рускої Бесїди“

коштує тепер лиш 40 с.

а з пересилкою почтовою 50 с.

Найлїпші насїня

цьвітів і всякої огородовини висилає **Торговля насїнь Якова Кофлера в Заліщиках.** Жадайте цїнники від него. Висилає їх даром і оплатно. 16 (1—2)

Хочете здоровий харч, ретельну услугу і добру станцию получити? Зголосіть ся до **Мацика** при ул. Рускій ч 26. а все те там найдете.

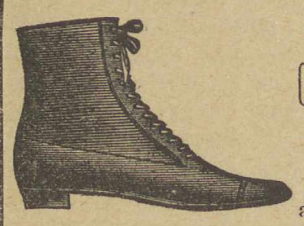

Перша буковиньска

спеціяльна робітня обуви і ортопедичне заведенє

ІВАНА ДІКА

абсольвента майстерского курсу ц. к. технольоґічного ремесельного музея у Відни, і заприсяженого судового знатока

поручає

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ОБУВИ

найновійшого крою для пань, панів і дїтий.

Замовленя виготовляєть ся сейчас з заграничних шкір.

При замовленях з провінциї пожадане, аби прислати з'ужитий черевик на міру.

Чернівцї

ул. Руска II, а Філїя ул. Ратушева 17. (під „золотою Грушкою“). 7 (—)

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівцї, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

повідомляє Вп. Публику, що надійшли весняні артикули в великім виборі і просить о ласкаві відвідини.

Капелюхи. Самостійна продаж капелюхів з ц. к. надвірної фабрики І. Г. Іта, у Відни, Осип Піхлер і Сини в Ґрацу, П. Ляндштер і Сини у Відни, Борсолїна Осип і С-ка в Александриї. Склад ріжнородних фабрикатів для панів хлопцїв і дїтий. Капелюхи з фільцу, льодену, боброві, чорні і у всїляких модних красках. Цилїндри і кляки послїдна новість.

Парасолї від сонця і дощу, En tout cas чисті шовкові з наймоднїйшими ручками. Чорні (ґаранция через один сезон) К. 10·45, чорні (ґарант на оден рік К. 13·30, чорні (ґарант на 2 роки) К. 17·— Такі самі у всїх модних красках. Циґарницї і прочі подібні артикули після послїдної моди. Парасольки дитинячі в найбільшім виборі. Парасолї від дощу, для панів пань і дїтий.

Шапки для дам, панів, дївчат і дїтий до гри Tennis і т. д. п. ужитку у великем виборі.

Вироби паньчохові. Паньчохи дамскі сїтки, паньчохи для дїтий найлїпший виріб, сїткові кафтанитки, зарукавочки у всїх модних красках.

Конфекция. Убраня для дїтий Ceys, жакети і т. и.

Товари обувяні. Самостійна продаж обуви з Ґоуднярскої фабрики Ф. А. Попера у Відни і з иньших славних фабрик як Антін Чапек у Відни і т. д. Найлїпші фабрикати на весну. Черевики весняні обкладані лякером, Boxealt і Chevreaux з шовковим плїтий. Чоботи до польованя (ручна робота) шом і трікотовим нутром для панів дам дїтий. Черевики домові і ріжні найлїпшої якости для панів і дам як також черевики до вправ ґімнастичних.

Білє і краватки з правдивого анґлїйского зефіру, в десень, білі пікові, гладкі, фалдовані під ґарантисю. Ковнярики і маншети, білі і в красках. Краватки тукраєві і анґлїйскі, кождого місяця нові.

Артикули до подорожи. Найбільший вибір валїзок, куфрів, пуделок, ташок, клунків ремінцїв до пакованя, касет, циратових мішочків, нецезарків пледів, мішків на біле, дамских мошонок на дорогоцїнности і т. д.

Артикули шпортові. Бідбивачі до гри Lavn-Tennis, бальони, больцї, шапки і т. п. до того прибори.

Склад ц. к. упрвілїованої фабрики товарів з альпаки і хіньского срібла В. Бахмана і спілки у Відни.

Товариство взаїмного кредиту

„ДНЇСТЕР“

Стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою

Львів, Ринок ч. 10 (дім „Просьвіти“

приймає **вкладки** до опроцентованя **на 4%** і оплачує за вкладчиків податок рентовий від процентів; для ощадженя коштів посилки, можна присилати гроші чеками Щадницї почтової; вкладати може кождий, навіть і не члени; на жаданя звертає ся вкладку кождого часу навіть без виповідженя (за есконтом).

Позички удїляє „ДНІСТЕР“ своїм членам **на 6%**; сплату гіпотечних позичок розкладає ся до 17 лїт; при 30 ратах ½річних виносить рата амортизацийна (на капітал і відсотки 5%; до позичок вимагає ся першої гіпотеки або доброї поруки.

На парцеляцию і купно більших обшарів треба звертати ся за позичками до „ДНІСТРА“.

Членами можуть бути тільки члени обезпечені в „ДНІСТРІ“.

Чистий зиск розділяє межи членів яко дивіденди від удїлів і на добродїйні цїли. — Дотепер удїлив „ДНІСТЕР“ на церкви, бурси, школи і т. д. **317·38** кор.

Стан фондів Товариства кредит. „Днїстер“ 31. грудня 1904

Вкладки . . .	**1,783.673 кор.**	**Позички удїлені** .	**1,616.402 кор**
Удїли членьскі	**133.117** „	**Цїнні папери** . .	**123.627** „
Ф. резервовий		**Льокациї** . . .	**169.456** „
і иньші , . .	**26.576** „	**На рах. біжучім**	**81.968** „

(—)

Одинокою дорогою до

КАНАДИ і АМЕРИКИ

є бюро **М. Г. Фрейдберґа** в Антверпії.

Лиш ся переправа надає ся до заморских країв! Ся переправа є найдешевша! Дорога із Черновець до Канади тревае 10—12 день!

Кромі нечуваної дешевнї дістають люди науку як їм за морем обходити ся хотївши до лїпшого маєтку прийти, а се є найголовнїйша точка кождого подорожного! В жаднїй переправі не дістають люди сеї науки! Жадайте завчасу проспектів і поучень, і сокотїть ся аби не попасти в злї руки і на злу дорогу, котрою люди їдуть гей худоба! Лиш в сего аґента найдете справедливість і человічество ба й таку раду, котра за морем принесе Вам більшу користь!

Адресуйте до него так: 8 (2—10 п.)

М. Г. Фрейдберґ, Антверпія, Van Leriusstraat. **Belgia.**

Учебник рільництва

для шкіл рільничих і споріднених закладів а також

до ужитку для практичних рільників

уложив

Евгеній Жуковский

директор школи рільничої на Буковинї практичний рільник.

До набутя в друкарнї тов. „Рускої Ради“ Чернівзї, ул. Петровича ч. 2.

Цїна 4 коронї.

При замовленях почтою, належить ся посилати 30 с. на порто. (—)

Великий склад

ДРУКСОРТІВ

(—) для

шкіл народних,

урядів парохіяльних

так для гр.-ор. як і гр.-кат.

дістати можна

по дуже дешевій цїнї

в друкарнї

„Рускої Ради“

в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2

Видає товариство **„Руска Рада“**, в Чернівцях. За редакцию відповідає: Іван Захарко

З друкарнї товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.